

Získávání kaučuku na Srí Lance

Zdeňka Chocholoušková, Tomáš Č. Kučera, Plzeň

Průjezdem tropické Srí Lanky nelze minout kaučukovníkové plantáže. Pěstuje se zde kaučukovník brazilský (*Hevea brasiliensis*) z čeledi pryšcovitých (*Euphorbiaceae*) domácí v Jižní Americe, ale pěstovaný po celých tropech. Nápadné jsou přibližně 17–30 m vysoké stromy s trojčetnými listy a skvrnitými semeny, jejichž borka je v pruzích poraněna a z mléčnic vytéká bílá hmota – latex, která je jímána do rozpůlených skořápek kokosových ořechů.

Samovolně koaguluje, a proto se k němu přidávají další látky, nejčastěji amoniak, potaš, soda. Vše se nechá ve vaničkách 2–3 dny. Pak se bílá hmota, která se nazývá latex, suší, lisuje nejčastěji na ručních lisech na pláty, které se nechávají sušit (cca 1 týden), a nakonec se tyto pláty udí a tak se prodávají k dalšímu zpracování.

Tato surovina se dále zpracovává chemickou cestou (vulkanizace) a vzniká produkt označovaný jako pryž.

obr. 1: Kaučuková továrna

obr. 2: Plantáž kaučukovníku brazilského (*Hevea brasiliensis*)

obr. 3: Tobolky kaučukovníku se semeny

obr. 4: Vaničky s latexem a příměsí zabraňující koagulaci

obr. 5: Vaničky po 2–3 dnech

obr. 6: Lis na přípravu plátů z latexu

obr. 7: Sušící se pláty latexu

obr. 8: Uzené pláty